

A RÉGI PEST-BUDA

Ami még megmaradt a régi jó időkből

A háború előtti pesti ember mindig Budára ment át, ha szórakozni akart. A régi Tabán renyyes, mesebeli apró házaival, hangulatba ringató fészkek volt. A szűk udvarok, arnyas kertek nemzedékeken át híres kocsmákat rejtegettek. Végig a lejtős Hadnagy utcán, jóformán minden harmadik, negyedik házban bormérés volt és nyáron a leanderes kis udvarokban jókedvű társaságok borozgattak és papírosból ették a magukkal hozott elemőziát. Tabán régi kiskocsma közlő nagyírú volt a Szarvas tér környékén lévő Melypince, amely ottan kapta a nevét, hogy három pincéje volt egymás alatt és a legalsó pincéből alagút vezetett a Duna fenekéhez. A kocsmák kis sarokháza valaha kétemeletes volt, a körülötte lévő utcákat azonban felföltötték és lassan a föld alá kerültek a földszint, vagy az első emelet is és azóta a második emeletből lett a földszint és a második emeleten jártak be a földszintre a budai kocsmába. Ilyen esodák is csak Budán estek. A híres kiskocsmának jeles törzsvendégei voltak. Sok nagy író: Krudy Gyula és mások is Poldi bácsinál fogyasztották a savanykás kádárfröccsöket és hallgatták a mindig csak két húron hegedülő Jocó cigányt, aki arról is nevezetes volt, hogy ő volt Budán és Pesten a legkövérebb cigánymuzsikus.

A hullámos Görög utca végén várta a pestieket az Avar vendéglő arnyékos nagy fáival, palánkkal körülkerített udvarán. Kitünő halászlét szolgáltak itt fel és cigány-

muzsika szórakoztatta a vendégeket. Pár lépéssel feljebb, a Kereszt téren volt Albácker vendéglője, amelynek kertés udvarán nyári időben kikapós szalmaövegyek hallgatták a srammli muzsikát. A srammli élén kövér harmonikás játszott és énekelt hol magyarul, hol svábos kiejtéssel németül és közben-közben tréfákat mondott el a nőkről, a házsártos anyósokról, politikusokról, vagy megyebekről. A kapu aljában pedig állandóan ott üldögélt egy széken a lámpás Gyuri bácsi, aki pislogó petróleumlámpáját lóbálva kezében, kísérte a távozó vendégeket a legközelebbi utcasarokig, ahol aztán a borral való átvétele után nagyokat köszöngetve hagyta magukra a vidám társaságokat. Ez abban az időben hozzátartozott a mulatsághoz.

A híres nevezetes óbudai kiskocsmákra rossz idő köszöntött, amikor építeni kezdték az Árpád hidat. 150-200 esztendő kocsmaházaik kerültek a csákány alá és a házikóikkal együtt eltűntek az ismert régi kiskocsmák is. Néhányuk azért így is megmaradt, köztük a legnevezetesebb Kéhli vendéglő, ahol a hét minden péntekjén halászlére és rántott pontyra gyülekeznek össze Óbuda és Pest azon közönsége, amely szakértő a halételek tekintetében. A szilváni és kádárfröccsnek is sok a híve, olyannyira, hogy a Kéhli család egyik sarjádéka a pesti oldalra is áttelepedett és méri a szilvánt és kádárkát. Híres óbudai kocsmárosok voltak a Raab család tagjai és ketten közülük messze Óbudától telepedtek le. Az egyik a Horthy

Miklós úton nyitott kocsmát, a másik pedig a Ferenc körúton és itt folytatják a borkimérés nemes foglalkozását az elődökhöz méltó sikerrel.

Az óbudai kiskocsmák egyrészenek megszűnése nem jelenti azt, mintha Budán és Pesten nem lehetne kellő számmal kiskocsmákat, jó bort és jó öteleket találni. A legtöbb kiskocsmában törzsközönsége a kisemberekből telik ki, akik esténként, munkájuk befejezése után betérnek a sötétbe egy-két fröccs elfogyasztására, szombatonként pedig helyet foglalnak asztaltársaságuk asztala mellett és mint spóregyleti tagok is megkezdik tevékenységüket. Ez a tevékenység részben borozgatásból, vidám beszélgetésből, másrészt pedig a spóregyleti ügyes-bajos dolgok intézéséből telik ki. Itt ül ilyenkor a spóregyleti pénztáros is, előtte nagy könyvvél, amelybe pontosan bevezeti a befizetett összegeket és gyűjti a tagok pénzt, amiből év végére egy kis tőke gyűlik össze a tagok javára. A jótékonykodást is lelkesedéssel gyakorolják a spóregyletek kisemberei, hiszen szegény gyermekeket ruháznak fel, adakoznak mindenközélcélra és megmutatják, hogy a kisembernek jó a szíve és készséggel adakozik.

Néhol külön szobájuk van az asztaltársaságuknak, a hosszú asztal fölött nemzetiszínű zászló leng, a falon Kossuth Lajos képe látható és Kossuth képe mellett ott van már majdnem mindenütt Kormányzó urunk arcképe is. Egyik-másik helyen tréfás tárgyak is vannak az

asztalokon. Az egyik helyen óriási üvegeszmát láttunk és ebből öntögettek a bort a poharakba. A másik asztaltársaság asztalán másfél méter magas hőmérő állt szinültig telve borral és ebből folyatták az italt a poharakba és örömmel láttuk, hogy a hőmérőt félóránként újra meg kellett tölteni.

A kiskocsmákban a kucseber is fel-feltűnedezik időnkint és rázogatja az asztalok előtt a számokkal telt zacskót és buzditja a vendégeket, hogy játsszanak. A párost vagy páratlant ajánlják, 80 fillér, egy pengő a húzás és ha nyer valaki nagyritkán, díszes skatulyát kap a kucsebertől, a skatulyában pedig többnyire több a papírosbélés, mint a cukorka. De ki haragudna ezért, hiszen szórakozásból van. A zenét a kiskocsmákban harmonikázó nők képviselik, de vannak kiskocsmák, ahol srammli zenekar játszik. A pesti oldalon, főként a józsefvárosi és ferencvárosi kiskocsmák népszerűsége emelkedett az utóbbi időkben. A kocsmák és vendéglők neve maga is érdekes. Van Budapesten Aranykaesa, Aranykerék, Aranyökör, Aranyflaskó és Aranytrombita vendéglő, van azután kocsmája a Búsuló juhásznak, a Vig matróznak és a Könyvfasztó muzsikának. A kék Balatonról, zöld fáról, sárgarigórol, paesirtárol, három verébről, négy szürkéről, vaseresről, vadkaesáról, vörös békáról és két macskáról is elneveztek vendéglőket és kocsmákat. Választék tehát akad bőven és ha a régi jó világ el is múlt, a kiskocsmák virul és vele együtt a kisemberek sem adták fel a szórakozást és a jókedv derűjét.

Gítár és harmonika mellett szórakoznak a kiskocsmában az asztaltársaság tagjai